

Sygn. akt **V Ca 3420/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Gutkowska
Sędziowie:	SO Anna Strączyńska (spr.) SR Ewa Uchman
Protokolant:	st. sekr. sąd. Małgorzata Roś

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w **B. w Szwajcarii**

przeciwko **Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w P.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w P.

z dnia 30 maja 2014 r., sygn. akt I C 1687/13

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) w B. w Szwajcarii na rzecz Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w P. kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 3420/14

UZASADNIENIE

W dniu 24 maja 2013 roku (...) z siedzibą B. wniosło pozew przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zespołowi Zakładów Opieki Zdrowotnej w P. o zasądzenie kwoty 25.284,70 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Uzasadniając żądanie, strona powodowa wskazała, że zawarła ze stroną pozwaną dwie umowy dzierżawy i dostawy na podstawie, których ZOZ zamawiał produkty medyczne, za które wystawiano faktury VAT. Powódka w sposób prawidłowy wywiązała się ze zobowiązania wynikającego z umów i wystawił pozwanemu faktury na łączną kwotę 31.811,91 zł. Strona pozwana zapłaciła powódce jedynie część tej kwoty.

W dniu 19 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy w P. w sprawie o sygn. akt I Nc 3362/13 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym orzekł zgodnie z żądaniem z pozwu.

(...) Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w P. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W pierwszej kolejności, strona pozwana podniosła, że z dołączonych do pozwu załączników nie wynika sposób reprezentacji powódki, tj. czy Prezes zarządu spółki jest umocowany do jednoosobowego reprezentowania powódki, w tym do udzielenia pełnomocnictwa do jej reprezentowania. Nadto, ZOZ przyznał, że strony zawarły umowy jednakże wskazał, że zgodnie z ich treścią powódka zobowiązała się do wystawienia faktury VAT po sporządzeniu protokołu odbioru podpisanego przez obie strony, których nie dołączono do pozwu. Jednocześnie strona pozwana wskazała, że powódka wystawiała w sposób nieprawidłowy faktury VAT, ponieważ data wystawienia faktury jak i data dokonania sprzedaży za każdym razem jest tożsama, podczas gdy w każdym przypadku data faktycznej dostawy produktu i wystawienia faktury, była inna. ZOZ zarzucił również powódce nieprawidłowe wywiązywanie się z treści zawartych między stronami umów, poprzez niedostarczanie zamówionego produktu w określonym w umowach terminie 7 dni. Ponadto wskazano, że stosownie do treści § 4 ust. 1 umów powódka może żądać odsetek ustawowych po upływie 30 dni od dnia doręczenia faktury VAT. Powódka nie wykazała w jakiej dacie doręczała poszczególne faktury, zatem brak podstaw do zasądzenia odsetek ustawowych zgodnie z żądaniem. Wobec powyższego, jeśli by nawet uznać, że powódka wykazała zasadność wyliczenia należności głównej, to kapitalizacja odsetek została dokonana w sposób błędny.

W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty, strona powodowa podtrzymała powództwo, podnosząc, że zgłoszone przez stronę przeciwną zarzuty nie zasługują na uwzględnienie .

ZOZ w piśmie procesowym z dnia 07 stycznia 2014 r. wniósł o odrzucenie pozwu i umorzenie postępowania oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, ewentualnie o oddalenie powództwa w całości. Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 13 stycznia 2014 r. Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o odrzucenie pozwu.

Na rozprawie w dniu 13 stycznia 2014 r. powódka cofnęła powództwo co do kwoty 16.000 zł ze zrzeczeniem się roszczenia z uwagi na spełnienie świadczenia w powyższym zakresie przez pozwanego po wszczęciu niniejszego postępowania. Wobec powyższego powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 9.248,70 zł, oświadczając, że na powyższą kwotę składa się należność główna w wysokości 5.336,78 zł oraz skapitalizowane odsetki w wysokości 3.847,92 zł. Powódka załączyła także poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię tłumaczeń z Rejestru Handlowego K. Z., z których wynika, że Z. D. jest osobą uprawnioną do reprezentacji spółki.

Wyrokiem z dnia 30 maja 2014 r. Sąd Rejonowy w(...) zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 5.436,78 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 02 lipca 2013 r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Sąd orzekł też o kosztach postępowania, obciążając pozwanego kwotą 3.129,70 zł.

Powyższe rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

W dniu 01 sierpnia 2011 r. strony zawarły umowę dzierżawy i dostawy, na podstawie, której powódka zobowiązała się do: wdzierżawienia zestawu do pracowni serologii oraz dostawy niezbędnych odczynników i materiałów zużywalnych, wskazanych w załączniku nr 7 umowy, w terminie 3 dni od dnia zawarcia umowy i realizacji dostawy odczynników w wyznaczonym terminie w ciągu 7 dni od daty złożenia zamówienia do siedziby pozwanego, ponosząc koszty i ryzyko transportu. W treści § 4 ust. 1 w/wym. umowy strony ustaliły, że zapłata będzie następowała z uwzględnieniem odebranych faktycznie ilości towaru na podstawie faktury VAT wystawionej przez stronę powodową w terminie 30 dni od daty doręczenia faktury, zaś w ust. 2 § 4 strony wskazały, że podstawą wystawienia faktury będzie protokół odbioru podpisany przez obie strony. Powyższa umowa została zawarta na czas 12 miesięcy.

Ponadto strony w dniu 24 lipca 2012 r. zawarły umowę dzierżawy i dostawy nr (...), której zakresem objęte były te same czynności, których dotyczyła umowa z dnia 01 sierpnia 2011 r., z tym, że powyższa umowa została zawarta na okres 18 miesięcy.

Powódka realizowała zamówienia pozwanego, dostarczając do siedziby pozwanego odczynniki i materiały zużywalne za co wystawiono pozwanemu faktury VAT dołączone do pozwu na łączną kwotę 21.284,78 zł.

Do żadnej z załączonych do pozwu faktur nie został dołączony protokół odbioru podpisany przez strony, nie wiadomo, w jakiej dacie poszczególne faktury były doręczone pozwanemu, albowiem powódka nie prowadziła ewidencji wystawianych faktur oraz ich doręczania pozwanemu.

Sąd pierwszej instancji ustalając niniejszy stan faktyczny oparł się o dowody zgromadzone w aktach sprawy, uznając, iż dołączone do akt sprawy kopie dokumentów nie budzą żadnych wątpliwości co do ich zgodności z oryginałami, ani co do ich treści, nie były też kwestionowane przez żadną ze stron.

Sąd Rejonowy pominął dowód z przesłuchania świadka M. M. w zakresie sposobu doręczania pozwanemu faktur VAT albowiem treść zeznań nie miała istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Sąd Rejonowy pominął wnioski dowodowe strony powodowej, sprecyzowane w odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty, a mianowicie o zobowiązanie pozwanego do złożenia ewidencji poczty przychodzącej z okresu od 01 listopada 2011 r. do 01 października 2012 r., do złożenia rejestru zakupu VAT, a w przypadku jego braku do złożenia innego rejestru zakupów VAT pozwanego, do złożenia oświadczenie w zakresie terminów ujęcia faktur VAT w ewidencji księgowej pozwanego za okres od 01 listopada 2011 r. do dnia 01 października 2012 r. stanowiącej podstawę dochodzonego w niniejszej sprawie powództwa, do przesłania kopii zawnioskowanych ewidencji, albowiem w ocenie Sądu te wnioski dowodowe zmierzały do ustalenia faktów korzystnych dla strony powodowej, a nie pozwanej.

Postanowieniem wydanym w dniu 13 stycznia 2014 r. Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek pozwanego o odrzucenie pozwu. Sąd na rozprawie w dniu 13 stycznia 2014 r. wydał postanowienie o tymczasowym dopuszczeniu do udziału w sprawie w charakterze pełnomocnika powoda r.pr. R. K., zobowiązując aplikanta radcowskiego M. B. do złożenia w terminie 14 dni dokumentu, z którego wynikałoby, że Z. D. jest uprawniony do działania w imieniu powódki pod rygorem pominięcia czynności dokonanych z jego udziałem oraz umorzenia postępowania. Powódka do pisma przygotowawczego z dnia 30 stycznia 2014 r. załączyła poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię tłumaczeń z Rejestru Handlowego K. Z., z których wynika, że Z. D. jest osobą uprawnioną do reprezentacji powoda oraz poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię tłumaczeń pełnomocnictwa udzielonego przez Z. D. W. F. do reprezentowania powodowej spółki. Wobec powyższego, pozwany cofnął wniosek o odrzucenie pozwu.

W toku niniejszego postępowania pozwany zapłacił na rzecz powoda kwotę 16.000 zł, wobec czego powódka oświadczyła, że cofa powództwo w tej części ze zrzeczeniem się roszczenia, wnosząc o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego również w zakresie spełnionego świadczenia w toku postępowania, podnosząc, że pozwany uiścił kwotę 16.000 zł po wytoczeniu niniejszej sprawy, co oznacza, że pozwany dał podstawy do wniesienia niniejszego powództwa.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uwzględnił częściowo powództwo.

Sąd wskazał, że zgodnie z treścią art. 353 § 1 k.c. zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić.

Z poczynionych w sprawie ustaleń wynika bezspornie, że powódka zobowiązała się do dostarczenia na rzecz pozwanego zamówionych niezbędnych odczynników i materiałów zużywalnych, w terminach określonych w umowach dzierżawy i dostawy z dnia 01 sierpnia 2011 r. i z dnia 24 lipca 2012 r, za co pozwany zobowiązał się uiścić należne opłaty w terminie 30 dni od daty doręczenia faktury.

Sąd Rejonowy podkreślił, że zgodnie z art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zatem w niniejszej sprawie ciężar udowodnienia zasadności roszczeń spoczywał na stronie powodowej. Spółka powinna tym samym w toku niniejszego postępowania wykazać, że wszystkie przesłanki stanowiące podstawę dochodzenia od strony pozwanej żądanej kwoty, w tym kwoty skapitalizowanych odsetek, zostały spełnione, czego w ocenie Sądu nie uczyniono. W ocenie Sądu Rejonowego, powódka udowodniła fakt niewywiązywania się przez pozwanego z obowiązku terminowej zapłaty za dostarczane mu materiały i odczynniki, przy czym pozwany nie kwestionował faktu ich dostarczenia. Wobec powyższego Sąd Rejonowy ustalił, że należność główna w niniejszej sprawie wynosiła 5.436,78 zł po spełnieniu świadczenia przez pozwanego w toku postępowania w zakresie kwoty 16.000 zł, a zatem Sąd uznał zasadność roszczenia powoda w tej wysokości. Jeśli chodzi natomiast o żądanie zasądzenia kwoty 3.847,92 zł tytułem skapitalizowanych odsetek, to orzeczenie zostało oparte o art. 481 § 1 kc. Odsetki za opóźnienie w zapłacie mogą być dochodzone od dnia wymagalności świadczenia. W niniejszej sprawie, powódka nie udowodniła, w jakiej wysokości świadczenie stało się wymagalne, zatem Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia powództwa w zakresie żądania zasądzenia odsetek.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd pierwszej instancji na podstawie art. 353 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. w zw. z art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 476 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5.436,78 zł (należność główną) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 02 lipca 2013 r. tj. od dnia zwłoki (od dnia następnego od doręczenia pozwanemu nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w dniu 19 czerwca 2013 r.), oddalając powództwo w pozostałej części jako nieudowodnione. W tym miejscu należy podkreślić, że w ocenie Sądu Rejonowego nie było podstaw do uwzględnienia stanowiska pozwanego, z którego wynikało, że Sąd powinien zasądzić ewentualnie odsetki ustawowe po upływie 30 dni od dnia doręczenia nakazu zapłaty, albowiem zapis umowy dotyczący obowiązku płacenia za fakturę VAT w terminie 30 dni od dnia dostarczenia towaru obowiązywał strony na etapie postępowania pozasądowego.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu i zasadą ponoszenia kosztów celowych – art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i zasądził od pozwanej spółki na rzecz powoda kwotę 3.129,70 zł.

Apelację od powyższego orzeczenia złożyła strona powodowa, zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie punktów 2 i 3 i zarzucając mu:

- naruszenie prawa procesowego, tj.:
 - a) art. 227 k.p.c. w zw. z art. 233 § 2 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez błędną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie oraz wyprowadzenie błędnego wniosku z zebranego materiału dowodowego, iż niewykonanie przez pozwanego zobowiązania Sądu w przedmiocie dostarczenia zawnioskowanej przez powoda ewidencji nie może być ostatecznie poczytane na niekorzyść pozwanego, podczas gdy przeprowadzenie zawnioskowanego dowodu prowadziłyby do ustalenia okresu, od jakiego pozwany pozostawał w opóźnieniu spełnienia swojego zobowiązania, na podstawie dostarczonego mu towaru, w konsekwencji czego Sąd błędnie uznał, iż powód nie udowodnił terminów wymagalności roszczenia odsetkowego,
 - b) art. 232 w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 248 k.p.c. poprzez bezzasadne pominięcie wniosków dowodowych powoda, z uwagi na ich zmierzanie do udowodnienia faktów korzystnych dla strony powodowej, a nie pozwanej, podczas gdy powód zgodnie z regułami dowodzenia zgłosił wszelkie wnioski dowodowe zmierzające do ustalenia wysokości przysługującego mu roszczenia, a w niniejszej sprawie nie zachodziły żadne przesłanki do uchylenia się przez pozwanego do złożenia dokumentów, które znajdują się w jego posiadaniu,
- naruszenie prawa materialnego, tj.:
 - c) art. 481 k.c. w zw. z art. 476 k.c. w zw. z art. 6 poprzez ich błędne zastosowanie i uznanie, że powód nie udowodnił w jakiej wysokości świadczenie stało się wymagalne, podczas gdy prawidłowe przeprowadzenie postępowania dowodowego, zgodnie z wnioskami powoda, zmierzałyby do ustalenia

okoliczności uzasadniających uwzględnienie powództwa w całości wraz ze skapitalizowanymi odsetkami ustawowymi wyliczonymi ze stanem na dzień 20 maja 2014 roku;

W związku z powyższym pozwany wniósł o zmianę wyroku i o uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja wniesiona przez powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w pełni podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy oraz dokonaną na ich podstawie ocenę prawną. Ustalenia, stanowiące podstawę rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, jako nie budzące wątpliwości i zastrzeżeń, wszechstronne i wyczerpujące, Sąd Okręgowy przyjmuje jako podstawę własnego rozstrzygnięcia nie widząc podstaw do uznania, że doszło do naruszenia przepisów postępowania.

Stwierdzić należy, że w realiach niniejszej sprawy rozstrzygnięcie sprowadza się do ustalenia na kim spoczywał ciężar dowodu. Niewątpliwie jeżeli strona powodowa domagała się zasądzenia skapitalizowanych odsetek czyli należności ubocznych, których określenie uzależnione jest chociażby od określenia terminu wymagalności czy wysokości odsetek, to ta właśnie strona musiała wykazać sposób wyliczenia tychże odsetek. Rację ma zatem Sąd Rejonowy nie dając wiary jedynie twierdzeniom strony powodowej w tym zakresie. Przypomnieć bowiem trzeba, że stosownie do treści art. 6 k.c. udowodnienie faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Zatem gdy twierdzenia istotne dla rozstrzygnięcia sprawy nie zostaną udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2001 r., I PKN 660/00, OSNP 2003/20/487).

W pierwszej kolejności wskazać należy, że w materiale dowodowym zachodziła sprzeczność pomiędzy twierdzeniami powoda z zeznaniami świadka, który zajmował się wysyłaniem faktur i chociażby z już tego względu postępowanie dowodowe wymagało wnikliwszego spojrzenia i uzupełnienia materiału dowodowego, co jednak nie nastąpiło.

Nie można się zgodzić ze stwierdzeniem strony powodowej, że Sąd pierwszej instancji kiedykolwiek zobowiązał stronę pozwaną do złożenia wnioskowanych przez powoda dokumentów, wręcz przeciwnie Sąd Rejonowy na ostatniej rozprawie wniosek taki oddalił postanowieniem. Na marginesie wskazać należy, że w zakresie tym zabrakło zastrzeżenia do protokołu. Rację ma też Sąd I instancji, że uwzględnienie tego wniosku spowodowałoby niezasadne przerzucenie ciężaru dowodu. Strona pozwana nie ma obowiązku wykazywania okoliczności przemawiających na jej niekorzyść. Ponadto nie można było uznać, że okoliczności takie zostały potwierdzone przez stronę pozwaną, gdyż strona pozwana wyraźnie im zaprzeczyła wskazując, że faktur w terminach jakie wskazuje strona powodowa, nie otrzymała.

W związku z powyższym w przekonaniu Sądu Okręgowego to strona powodowa powinna niezbitnie wykazać kiedy te faktury zostały pozwanemu doręczone, a zatem od jakiego terminu było możliwe naliczanie żądanych odsetek. Nie ma wątpliwości co do tego, że odsetki stronie powodowej się należały, natomiast konsekwentnie trzeba było wykazać od jakiego dnia. Rację ma w tym zakresie strona pozwana, że okoliczności takich nie można ustalać przyjmując okresy najpóźniejsze, a należy wskazać precyzyjnie daty. Jest to możliwe tylko wówczas, gdy doręczanie faktur odbywało się osobiście za pokwitowaniem lub wysłaniem za potwierdzeniem choćby nadania, jeśli nie odbioru. Strona powodowa ewidentnie zaniedbała zgromadzenia dokumentów niezbędnych dla wykazania terminów wymagalności poszczególnych płatności i konsekwencją jest oddalenie powództwa w zakresie odsetek.

Nie można przyjąć, że doszło do naruszenia przez Sąd pierwszej instancji czy to prawa procesowego czy materialnego. Sąd prawidłowo zastosował w szczególności art. 6 k.c., oceniając prawidłowo ciężar dowodu pomiędzy stronami. Zgadając się zatem z rozstrzygnięciem Sąd Okręgowy oddalił apelację zgodnie z dyspozycją art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw z art. 108 § 1 k.p.c. w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 300 zł, stanowiącą wynagrodzenie pełnomocnika zawodowego, ustalone w oparciu o § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.